

1a De raaklijn k gaat door $(-3; -2,5)$ en $(-2; 3,5)$.

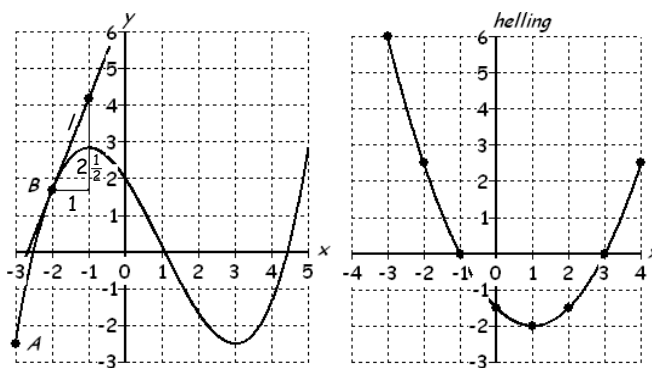
$$\text{Dus } rc_k = \frac{3,5 - (-2,5)}{-2 - (-3)} = \frac{3,5 + 2,5}{-2 + 3} = \frac{6}{1} = 6.$$

1b Zie de raaklijn l in de figuur hiernaast met $rc_l \approx 2\frac{1}{2}$.

1c Zie de tabel hieronder. (doe dit als bij 1a)

x	-3	-2	-1	0	1	2	3	4
helling	6	2,5	0	-1,5	-2	-1,5	0	2,5

1d Zie de rechter grafiek (de hellinggrafiek van f) hiernaast.

2 Bij f hoort hellinggrafiek B. (f begint stijgend, dus met een positieve helling $\Rightarrow$ de hellinggrafiek van f begint boven de x -as)

Bij g hoort hellinggrafiek D. (g begint met dalen tot $x = 4 \Rightarrow$ hellinggrafiek van g begint onder de x -as te lopen tot aan $x = 4$)

Bij h hoort hellinggrafiek A. (h begint met dalen tot $x = 2\frac{1}{2} \Rightarrow$ hellinggrafiek van h begint onder de x -as te lopen tot aan $x = 2\frac{1}{2}$)

Bij k hoort hellinggrafiek C. (k begint met dalen tot $x \approx 1,3 \Rightarrow$ hellinggrafiek van k begint onder de x -as te lopen tot aan $x \approx 1,3$)

3a f stijgt voor $x < 0$ (dus de helling is positief)

(dus de hellinggrafiek van f boven de x -as voor $x < 0$)

f daalt voor $0 < x < 2$ (dus de helling is negatief)

(dus de hellinggrafiek van f onder de x -as voor $0 < x < 2$)

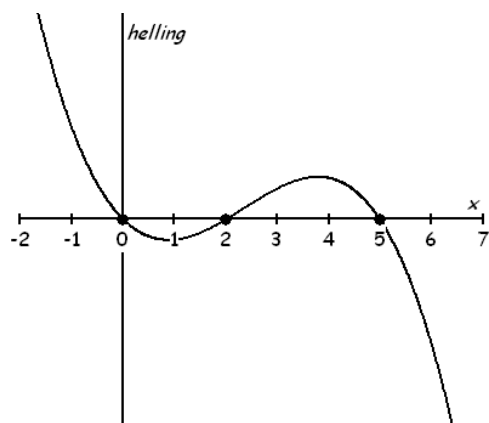
f stijgt voor $2 < x < 5$ (dus de helling is positief)

(dus de hellinggrafiek van f boven de x -as voor $2 < x < 5$)

f daalt voor $x > 5$ (dus de helling is negatief)

(dus de hellinggrafiek van f onder de x -as voor $x > 5$)

Zie een schets van de hellinggrafiek van f hieronder.

3b g daalt voor $x < -3$ (dus de helling is negatief)

(dus de hellinggrafiek van g onder de x -as voor $x < -3$)

g stijgt voor $-3 < x < -1$ (dus de helling is positief)

(dus de hellinggrafiek van g boven de x -as voor $-3 < x < -1$)

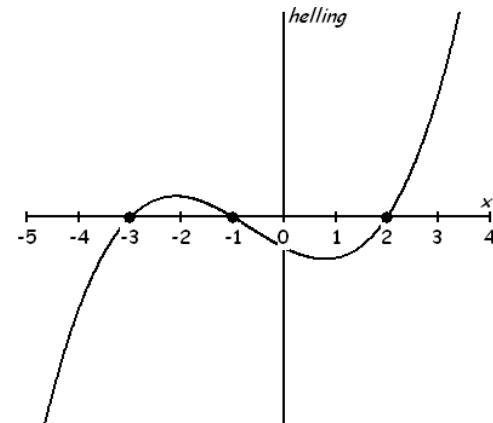
g daalt voor $-1 < x < 2$ (dus de helling is negatief)

(dus de hellinggrafiek van g onder de x -as voor $-1 < x < 2$)

g stijgt voor $x > 2$ (dus de helling is positief)

(dus de hellinggrafiek van g boven de x -as voor $x > 2$)

Zie een schets van de hellinggrafiek van g hieronder.

4a De hellinggrafiek van f ligt onder de x -as voor $x < -3 \Rightarrow$ de grafiek van f is dalend (voor $x < -3$ ofwel) op $\langle \leftarrow, -3 \rangle$.

4b De hellinggrafiek van f gaat in $x = -3$ door de x -as $\Rightarrow$ de grafiek van f heeft een top in $x = -3$.

De helling van f gaat in $x = -3$ over van negatief naar positief $\Rightarrow$ grafiek van f gaat hier over van dalen in stijgen.

Dus de top van de grafiek van f in $x = -3$ is een laagste punt.

4c De hellinggrafiek van f ligt boven de x -as voor $-3 < x < 0 \Rightarrow$ de grafiek van f is stijgend op $\langle -3, 0 \rangle$.

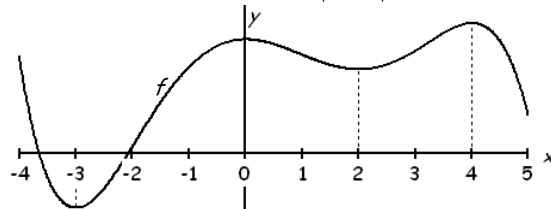
4d De hellinggrafiek van f gaat in $x = 0$ door de x -as $\Rightarrow$

de grafiek van f heeft een top in $x = 0$.

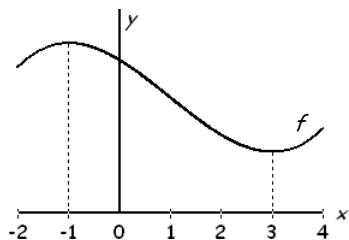
De helling van f gaat in $x = 0$ over van positief naar negatief $\Rightarrow$ grafiek van f gaat hier over van stijgen in dalen.

Dus de top van de grafiek van f in $x = 0$ is een hoogste punt.

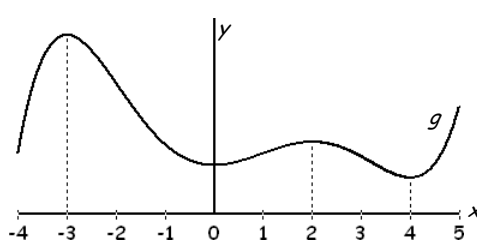
4e Zie een mogelijke grafiek van f hiernaast.

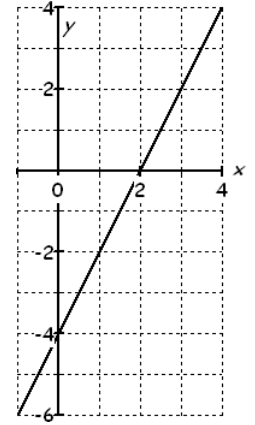

5a

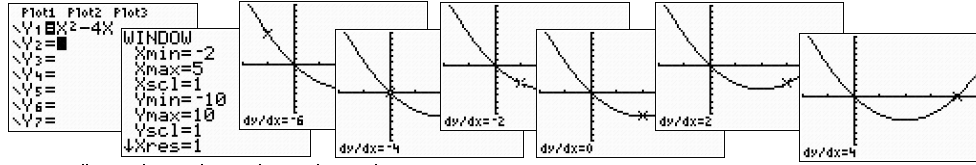

5b

6a Zie de tabel met hellingen van f hieronder.

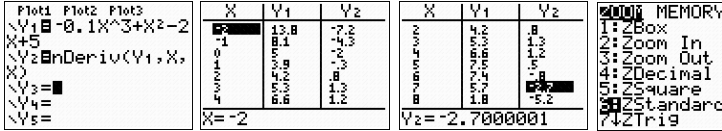

x	-1	0	1	2	3	4
helling	-6	-4	-2	0	2	4

6b Zie de hellinggrafiek van f hiernaast.

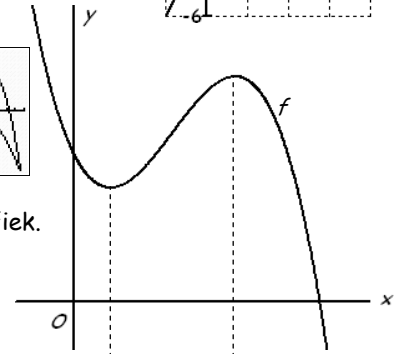
*** **Neem GR-practicum 7 door.** (uitwerkingen aan het eind)

7a

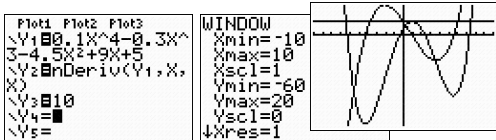

Zie een schets van de grafiek van f hiernaast en daaronder van zijn hellinggrafiek. (gebruik eventueel een plot en TABLE op de GR)

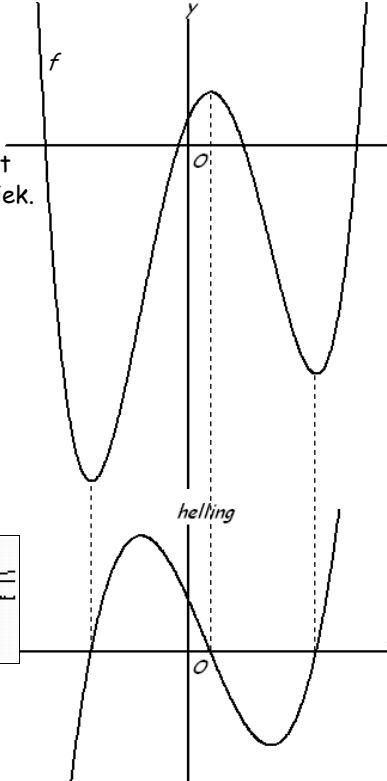
7b helling = $\left. \frac{dy}{dx} \right|_{x=7} = nDeriv(-0.1x^3 + x^2 - 2x + 5, x, 7) = y_2(7) = -2.7$.

8a

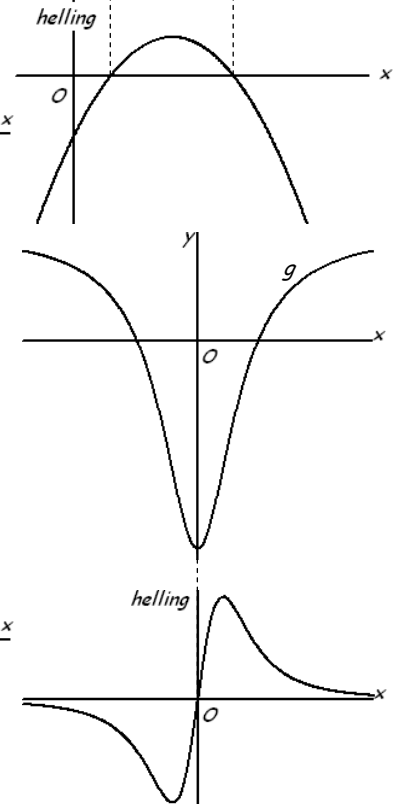
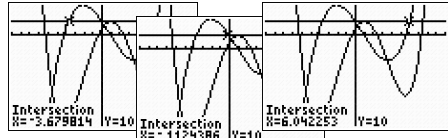

Zie een schets van de grafiek van f hiernaast en daaronder een schets van zijn hellinggrafiek. (gebruik eventueel een plot en TABLE op de GR)

8b helling = $\left. \frac{dy}{dx} \right|_{x=10} = y_2(x) = 10$

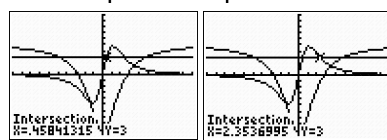
met de optie intersect geeft $x \approx -3,68 \vee x \approx -0,11 \vee x \approx 6,04$.

9a

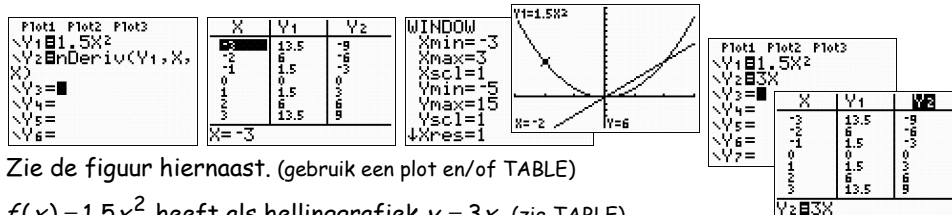

Zie een schets van de grafiek van g en een schets van zijn hellinggrafiek hiernaast. (gebruik eventueel een plot en TABLE op de GR)

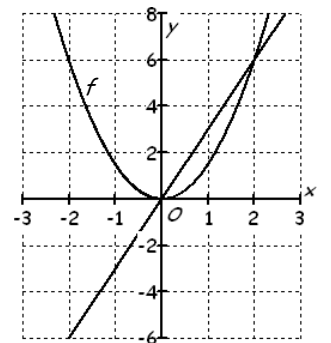
9b helling = $\left. \frac{dy}{dx} \right|_{x=3} = y_2(x) = 3$ met de optie intersect geeft $x \approx 0,458 \vee x \approx 2,354$.
In een plot of de schets daarna aflezen: de helling > 3 voor $0,458 < x < 2,354$.

10a

Zie de figuur hiernaast. (gebruik een plot en/of TABLE)

10b $f(x) = 1,5x^2$ heeft als hellinggrafiek $y = 3x$. (zie TABLE)

- 11a De grafiek van $g(x) = 3x$ is een (rechte) lijn. De helling in elk punt (van deze lijn) is 3 (want de richtingscoëfficiënt is 3).
11b $g(x) = 3x$ heeft als hellinggrafiek $y = 3$ (een rechte lijn op hoogte 3).

- 12 De grafiek van $h(x) = -4$ is een horizontale lijn met helling $0 \Rightarrow h(x) = -4$ heeft als hellinggrafiek $y = 0$.

13a $f(x) = 5x^2 - 7x + 5 \Rightarrow f'(x) = 2 \cdot 5x - 7 + 0 = 10x - 7$.

13b $g(x) = -2\frac{1}{2}x^2 + 4x + 3 \Rightarrow g'(x) = 2 \cdot -2\frac{1}{2}x + 4 + 0 = -5x + 4$.

13c $h(x) = 0,02x^2 + 1,7x \Rightarrow h'(x) = 2 \cdot 0,02x + 1,7 = 0,04x + 1,7$.

13d $k(x) = 7x + 10 \Rightarrow k'(x) = 7 + 0 = 7$.

14a $f(x) = (2x - 7)(8 + x) = 16x + 2x^2 - 56 - 7x = 2x^2 + 9x - 56 \Rightarrow f'(x) = 2 \cdot 2x + 9 + 0 = 4x + 9$.

14b $g(p) = -12p^2 + 30p \Rightarrow g'(p) = 2 \cdot -12p + 30 = -24p + 30$.

14c $V(t) = 100 - (t^2 - 6t) = 100 - t^2 + 6t = -t^2 + 6t + 100 \Rightarrow V'(t) = 2 \cdot -t + 6 + 0 = -2t + 6$.

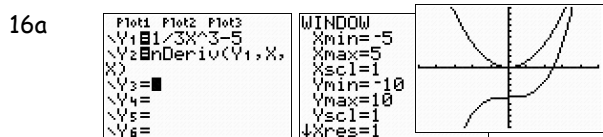
14d $K(q) = -0,01q^2 + 20q \Rightarrow K'(q) = 2 \cdot -0,01q + 20 = -0,02q + 20$.

15a $f(x) = (5x + 7)(4 - 3x) = 20x - 15x^2 + 28 - 21x = -15x^2 - x + 28 \Rightarrow f'(x) = 2 \cdot -15x - 1 + 0 = -30x - 1$.

15b $g(x) = (3x + 6)^2 = (3x + 6)(3x + 6) = 9x^2 + 18x + 18x + 36 = 9x^2 + 36x + 36 \Rightarrow g'(x) = 2 \cdot 9x + 36 + 0 = 18x + 36$.

15c $h(x) = 5(x - 3)^2 + 5(x - 1) + 8 = 5(x - 3)(x - 3) + 5x - 5 + 8 = 5(x^2 - 3x - 3x + 9) + 5x + 3$
 $= 5x^2 - 30x + 45 + 5x + 3 = 5x^2 - 25x + 48 \Rightarrow h'(x) = 2 \cdot 5x - 25 + 0 = 10x - 25$.

15d $k(x) = -3(x - 1)(5 - 2x) - 8(x - 7) = -3(5x - 2x^2 - 5 + 2x) - 8x + 56 = 6x^2 - 21x + 15 - 8x + 56 = 6x^2 - 29x + 71 \Rightarrow$
 $k'(x) = 2 \cdot 6x - 29 + 0 = 12x - 29$.

16b $g(x) = \frac{1}{3}x^3 - 5$ heeft als hellinggrafiek $g'(x) = x^2$ (zie TABLE hiernaast).

X	Y1	Y2
-3	-14	9
-2	-7	4
-1	0	1
0	0	0
1	1	1
2	4	4
3	9	9

17a $f(x) = 5x^4 - 3x^3 + 2x \Rightarrow f'(x) = 20x^3 - 9x^2 + 2$.

17c $h(t) = -\frac{1}{3}t^3 + 6\frac{1}{2}t^2 - 12 \Rightarrow h'(t) = -t^2 + 13t$.

17b $g(x) = -2x^7 - 3x^5 + 3,4 \Rightarrow g'(x) = -14x^6 - 15x^4$.

17d $k(q) = 1 + q + \frac{1}{2}q^2 + \frac{1}{6}q^3 \Rightarrow k'(q) = 1 + q + \frac{1}{2}q^2$.

18a $f(x) = 3(2x + 1)(2x + 1) = 3(4x^2 + 2x + 2x + 1) = 12x^2 + 12x + 3 \Rightarrow f'(x) = 24x + 12$.

18b $g(x) = 7(3x - 2)(x^2 + 2x) = 7(3x^3 + 6x^2 - 2x^2 - 4x) = 21x^3 + 28x^2 - 28x \Rightarrow g'(x) = 63x^2 + 56x - 28$.

18c $h(x) = 3px^8 - px^4 \Rightarrow h'(x) = 24px^7 - 4px^3$.

18d $k(x) = x^3 + a \Rightarrow k'(x) = 3x^2$.

19a $f(x) = x^3 - x^2 + 2x - 4 \Rightarrow f'(x) = 3x^2 - 2x + 2$.

$f(1) = 1^3 - 1^2 + 2 \cdot 1 - 4 = 1 - 1 + 2 - 4 = -2$ en $f'(1) = 3 \cdot 1^2 - 2 \cdot 1 + 2 = 3 - 2 + 2 = 3$

19bc $y_A = f(x_A) = f(1)$ en $rc_k = f'(x_A) = f'(1)$.

20a $f(x) = 0,5x^3 - 2x^2 + 2 \Rightarrow f'(x) = 1,5x^2 - 4x$.
Stel $k: y = ax + b$ met $y_A = f(4) = 2$ en $a = f'(4) = 8$.

4→X	
0,5X^3-2X^2+2	4
1,5X^2-4X	2
	8

$y = 8x + b$
door $A(4, 2) \Rightarrow 2 = 8 \cdot 4 + b \Rightarrow 2 - 32 = b \Rightarrow b = -30$. De raaklijn in A aan (de grafiek van) f is $k: y = 8x - 30$.

20b Stel $l: y = ax + b$ met $y_B = f(-1) = -0,5$ en $a = f'(-1) = 5,5$.

-1→X	
0,5X^3-2X^2+2	-1
1,5X^2-4X	-5
	5,5

$y = 5,5x + b$
door $B(-1; -0,5) \Rightarrow -0,5 = 5,5 \cdot -1 + b \Rightarrow -0,5 + 5,5 = b \Rightarrow b = 5$.

Dus de raaklijn in B aan (de grafiek van) f is $l: y = 5,5x + 5$.

21a $f(x) = x^3 - x^2 - x - 1 \Rightarrow f'(x) = 3x^2 - 2x - 1$. Stel $k: y = ax + b$ met $a = f'(2) = 3 \cdot 2^2 - 2 \cdot 2 - 1 = 12 - 4 - 1 = 7$.

$y = 7x + b$
door $A(2, 1) \Rightarrow 1 = 7 \cdot 2 + b \Rightarrow 1 - 14 = b \Rightarrow b = -13$. De raaklijn in A is $k: y = 7x - 13$.

2→X	
X^3-X^2-X-1	1
3X^2-2X-1	7

2→X	
3X^2-2X-1	7

21b (De grafiek van) f snijden met de y -as ($x=0$) $\Rightarrow x_B=0$ en $y_B=f(0)=0^3-0^2-0-1=-1$.

Stel $l: y=ax+b$ met $a=f'(0)=3 \cdot 0^2-2 \cdot 0-1=-1$.

$y=-x+b$
door $B(0, -1)$ $\Rightarrow -1=-1 \cdot 0+b \Rightarrow b=-1$. De raaklijn in B is $l: y=-x-1$.

22a (De grafiek van) g snijden met de x -as ($y=0$) $\Rightarrow 2x^2-6x=0 \Rightarrow 2x(x-3)=0 \Rightarrow x=0 \vee x=3=x_A$.

Dus $x_A=3$ en $y_A=0$ (er is gegeven dat A op de x -as ligt $\Rightarrow y=0$).

22b $g(x)=2x^2-6x \Rightarrow g'(x)=4x-6$. Stel nu $l: y=ax+b$ met $a=g'(3)=4 \cdot 3-6=12-6=6$.

$y=6x+b$
door $A(3, 0)$ $\Rightarrow 0=6 \cdot 3+b \Rightarrow b=-18$. De raaklijn in A is $l: y=6x-18$.

23a $h(x)=(x-1)(x-4)=x^2-4x-x+4=x^2-5x+4 \Rightarrow h'(x)=2x-5$.

Stel $k: y=ax+b$ met $y_A=h(6)=10$ en $a=h'(6)=7$.

$y=7x+b$
door $A(6, 10)$ $\Rightarrow 10=7 \cdot 6+b \Rightarrow 10-42=b \Rightarrow b=-32$. De raaklijn is $k: y=7x-32$.

$6 \rightarrow X$	6
$(X-1)(X-4)$	10
$2X-5$	7

23b h snijden met de y -as ($x=0$) $\Rightarrow x_B=0$ en $y_B=h(0)=(0-1)(0-4)=-1 \cdot -4=4$.

Stel $l: y=ax+b$ met $a=h'(0)=2 \cdot 0-5=-5$.

$y=-5x+b$
door $B(0, 4)$ $\Rightarrow 4=-5 \cdot 0+b \Rightarrow b=4$. De raaklijn in B is $l: y=-5x+4$.

23c h snijden met de x -as ($y=0$) $\Rightarrow (x-1)(x-4)=0 \Rightarrow x=1 \vee x=4$.

Stel de raaklijn in $(1, 0)$ $m: y=ax+b$ met $a=h'(1)=2 \cdot 1-5=2-5=-3$.

$y=-3x+b$
door $(1, 0)$ $\Rightarrow 0=-3 \cdot 1+b \Rightarrow b=3$. De raaklijn in $(1, 0)$ is $m: y=-3x+3$.

Stel de raaklijn in $(4, 0)$ $n: y=ax+b$ met $a=h'(4)=2 \cdot 4-5=8-5=3$.

$y=3x+b$
door $(4, 0)$ $\Rightarrow 0=3 \cdot 4+b \Rightarrow b=-12$. De raaklijn in $(4, 0)$ is $n: y=3x-12$.

24a $h(x)=-x^2+5x-4 \Rightarrow h'(x)=-2x+5$.

24b $rc_k=2 \Rightarrow h'(x)=2 \Rightarrow -2x+5=2 \Rightarrow -2x=-3 \Rightarrow x=-\frac{3}{2}=1,5=x_A$ en $y_A=h(1,5)=-1,5^2+5 \cdot 1,5-4=1,25$.

$1,5 \rightarrow X$	1.5
$-X^2+5X-4$	1.25

25a $f(x)=-x^2+2x+3 \Rightarrow f'(x)=-2x+2$.

$rc_{\text{raaklijn}}=4 \Rightarrow -2x+2=4 \Rightarrow -2x=2 \Rightarrow x=-1=x_A$ en $y_A=f(-1)=-(-1)^2+2 \cdot -1+3=-1-2+3=0$.

$-(-1)^2+2 \cdot -1+3$	0
$4 \rightarrow X$	4
$-X^2+2X+3$	-5

25b $rc_{\text{raaklijn}}=rc_k=-6 \Rightarrow -2x+2=-6 \Rightarrow -2x=-8 \Rightarrow x=4=x_B$ en $y_B=f(4)=-4^2+2 \cdot 4+3=-16+8+3=-5$.

26 $f(x)=0,5x^3-3x-2 \Rightarrow f'(x)=1,5x^2-3$.

$rc_{\text{raaklijn}}=3 \Rightarrow 1,5x^2-3=3 \Rightarrow 1,5x^2=6 \Rightarrow x^2=\frac{6}{1,5}=\frac{12}{3}=4 \Rightarrow x=-2 \vee x=2$.

$x_A=-2$ geeft $y_A=f(-2)=0$ en $x_B=2$ geeft $y_B=f(2)=-4$. Dus $A(-2, 0)$ en $B(2, -4)$.

Plot1 Plot2 Plot3	
$\sqrt{Y1} \square 0,5X^3-3X-2$	
$\sqrt{Y2} \square$	
$\sqrt{Y3} \square$	
$Y1(-2)$	0
$Y1(2)$	-4

27a $y_A=f(3)=-\frac{1}{3} \cdot 3^3+3^2+1=-9+9+1=1$.

$f(x)=-\frac{1}{3}x^3+x^2+1 \Rightarrow f'(x)=-x^2+2x$. Stel $l: y=ax+b$ met $a=f'(3)=-3^2+2 \cdot 3=-9+6=-3$.

$y=-3x+b$
door $A(3, 1)$ $\Rightarrow 1=-3 \cdot 3+b \Rightarrow 1+9=b \Rightarrow b=10$. De raaklijn is $l: y=-3x+10$.

$3 \rightarrow X$	3
$-1/3X^3+X^2+1$	1
$-X^2+2X$	-3

27b $rc_m=rc_l=-3 \Rightarrow -x^2+2x=-3 \Rightarrow -x^2+2x+3=0 \Rightarrow x^2-2x-3=0 \Rightarrow (x-3)(x+1)=0 \Rightarrow x=3 \vee x=-1=x_B$.

$x_B=-1$ geeft $y_B=f(-1)=2\frac{1}{3}$. Dus $B(-1, 2\frac{1}{3})$.

$m: y=-3x+b$
door $B(-1, 2\frac{1}{3})$ $\Rightarrow 2\frac{1}{3}=-3 \cdot -1+b \Rightarrow 2\frac{1}{3}-3=b \Rightarrow b=-\frac{2}{3}$. De raaklijn is $m: y=-3x-\frac{2}{3}$.

$-1 \rightarrow X$	-1
$-1/3X^3+X^2+1$	2.333333333
Ans $\rightarrow$ Frac	7/3

28a $f(x)=\frac{1}{3}x^3-x^2-2x+5 \Rightarrow f'(x)=x^2-2x-2$.

$rc=1 \Rightarrow x^2-2x-2=1 \Rightarrow x^2-2x-3=0 \Rightarrow (x-3)(x+1)=0 \Rightarrow x_A=3$ met $y_A=-1 \vee x_B=-1$ met $y_B=f(-1)=5\frac{2}{3}$.

$m: y=x+b$
door $A(3, -1)$ $\Rightarrow -1=3+b \Rightarrow b=-4$. De raaklijn in $A(3, -1)$ is $m: y=x-4$.

$n: y=x+b$
door $B(-1, 5\frac{2}{3})$ $\Rightarrow 5\frac{2}{3}=-1+b \Rightarrow b=6\frac{2}{3}$. De raaklijn in $B(-1, 5\frac{2}{3})$ is $n: y=x+6\frac{2}{3}$.

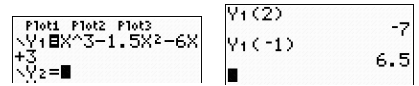
Plot1 Plot2 Plot3	
$\sqrt{Y1} \square 1/3X^3-X^2-2X$	
$+5$	
$\sqrt{Y2} \square$	
$Y1(3)$	-1
$Y1(-1)$	5.666666667
Ans $\rightarrow$ Frac	17/3

28b $f'(x) = -4 \Rightarrow x^2 - 2x - 2 = -4 \Rightarrow x^2 - 2x + 2 = 0$ met $D = b^2 - 4ac = (-2)^2 - 4 \cdot 1 \cdot 2 = 4 - 8 = -4 < 0$.
Dus $f'(x) = -4$ heeft geen oplossing(en) en daarom heeft de grafiek van f ook geen raaklijn(en) met $rc = -4$.

29a In A en B is de raaklijn horizontaal $\Rightarrow rc_{\text{raaklijn}} = 0 \Rightarrow$ helling $f'(x) = 0$.

$$f(x) = x^3 - 1,5x^2 - 6x + 3 \Rightarrow f'(x) = 3x^2 - 3x - 6.$$

$$f'(x) = 3x^2 - 3x - 6 = 0 \Rightarrow x^2 - x - 2 = 0 \Rightarrow (x-2)(x+1) = 0 \Rightarrow x_B = 2 \text{ met } y_B = -7 \vee x_A = -1 \text{ met } y_A = f(-1) = 6\frac{1}{2}.$$

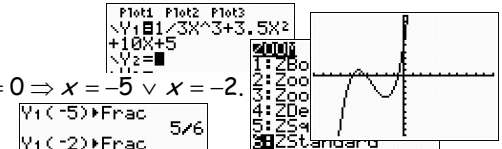

29b $y = 0x + b$ (dus $y = b$) door $A(-1, 6\frac{1}{2})$. De (horizontale) raaklijn in $A(-1, 6\frac{1}{2})$ is $y = 6\frac{1}{2}$.
 $y = b$ door $B(2, -7)$. De (horizontale) raaklijn in $B(2, -7)$ is $y = -7$.

30a $f(x) = \frac{1}{3}x^3 + 3\frac{1}{2}x^2 + 10x + 5 \Rightarrow f'(x) = x^2 + 7x + 10$.

extreme waarden: $f'(x) = 0$, dus $x^2 + 7x + 10 = 0 \Rightarrow (x+5)(x+2) = 0 \Rightarrow x = -5 \vee x = -2$.

maximum (zie een plot) $f(-5) = \frac{5}{6}$ en minimum (zie een plot) $f(-2) = -\frac{11}{3}$.

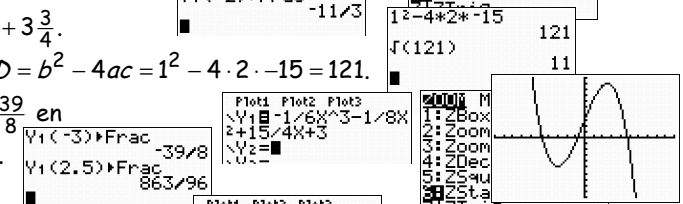

30b $g(x) = -\frac{1}{6}x^3 - \frac{1}{8}x^2 + 3\frac{3}{4}x + 3 \Rightarrow g'(x) = -\frac{1}{2}x^2 - \frac{1}{4}x + 3\frac{3}{4}$.

$$g'(x) = -\frac{1}{2}x^2 - \frac{1}{4}x + 3\frac{3}{4} = 0 \Rightarrow 2x^2 + x - 15 = 0 \text{ met } D = b^2 - 4ac = 1^2 - 4 \cdot 2 \cdot -15 = 121.$$

$$x = \frac{-1-11}{2 \cdot 2} = \frac{-12}{4} = -3 \text{ geeft minimum (zie plot) } g(-3) = -\frac{39}{8} \text{ en}$$

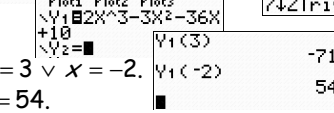
$$x = \frac{-1+11}{2 \cdot 2} = \frac{10}{4} = \frac{5}{2} \text{ geeft maximum (zie plot) } g(\frac{5}{2}) = \frac{863}{96}.$$

31a $f(x) = 2x^3 - 3x^2 - 36x + 10 \Rightarrow f'(x) = 6x^2 - 6x - 36$.

$$f'(x) = 6x^2 - 6x - 36 = 0 \Rightarrow x^2 - x - 6 = 0 \Rightarrow (x-3)(x+2) = 0 \Rightarrow x = 3 \vee x = -2.$$

minimum (zie figuur 6.20) $f(3) = -71$ en maximum (zie figuur 6.20) $f(-2) = 54$.

31b $f(x) = 25$ (de grafiek van $y = 25$ is een horizontale lijn tussen beide toppen in) heeft drie oplossingen.

$f(x) = 75$ (de grafiek van $y = 75$ is een horizontale lijn boven beide toppen) heeft één oplossing.

31c $f(x) = p$ heeft drie oplossingen ($\Rightarrow$ de horizontale lijn $y = p$ loopt tussen beide toppen in) voor $-70 < p < 54$.

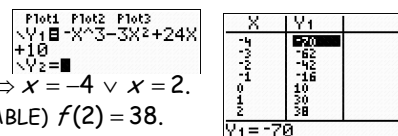
31d $f(x) = p$ heeft één oplossing ($\Rightarrow$ de lijn $y = p$ snijdt de grafiek van $f(x)$ in één punt) voor $p < -70 \vee p > 54$.

31e $f(x) = p$ heeft twee oplossingen ($\Rightarrow$ de lijn $y = p$ raakt de grafiek van f in een top) voor $p = -70 \vee p = 54$.

32a $f(x) = -x^3 - 3x^2 + 24x + 10 \Rightarrow f'(x) = -3x^2 - 6x + 24$.

$$f'(x) = -3x^2 - 6x + 24 = 0 \Rightarrow x^2 + 2x - 8 = 0 \Rightarrow (x+4)(x-2) = 0 \Rightarrow x = -4 \vee x = 2.$$

minimum (zie een plot/TABLE) $f(-4) = -70$ en maximum (zie een plot/TABLE) $f(2) = 38$.

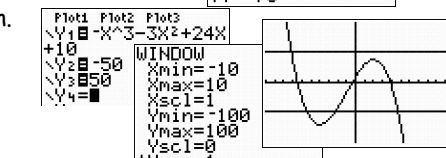
32b $f(x) = -50$ (ligt tussen het minimum en maximum in) heeft drie oplossingen.

$f(x) = 50$ (ligt boven het maximum) heeft één oplossing.

32cd $f(x) = p$ heeft drie oplossingen voor $-70 < p < 38$.

$f(x) = p$ heeft één oplossing voor $p < -70 \vee p > 38$.

($f(x) = p$ heeft twee oplossingen voor $p = -70 \vee p = 38$)

33a $f(x) = 0,75x^4 - 2x^3 - 36x^2 + 300 \Rightarrow f'(x) = 3x^3 - 6x^2 - 72x$.

$$f'(x) = 3x^3 - 6x^2 - 72x = 0 \Rightarrow 3x(x^2 - 2x - 24) = 0 \Rightarrow 3x(x-6)(x+4) = 0 \Rightarrow x = 0 \vee x = 6 \vee x = -4.$$

minimum (zie schets) $f(-4) = 44$, maximum (zie schets) $f(0) = 300$ en minimum (zie schets) $f(6) = -456$.

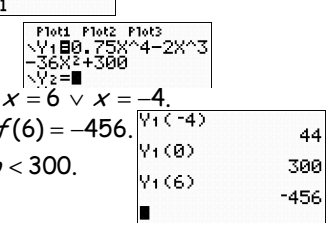
33b $f(x) = p$ heeft vier oplossingen (zie de schets en gebruik de berekende extremen) voor $44 < p < 300$.

$f(x) = p$ heeft drie oplossingen (zie de schets) voor $p = 44 \vee p = 300$.

$f(x) = p$ heeft twee oplossingen (zie de schets) voor $-456 < p < 44 \vee p > 300$.

$f(x) = p$ heeft één oplossing (zie de schets) voor $p = -456$.

$f(x) = p$ heeft geen oplossingen (zie de schets) voor $p < -456$.

34a $2 \cdot 2 + BC = 18 \Rightarrow BC = 14$ (m). $O(\text{terras}) = 14 \cdot 2 = 28$ (m²).

34b $2 \cdot 5 + BC = 18 \Rightarrow BC = 8$ (m). $O(\text{terras}) = 8 \cdot 5 = 40$ (m²).

34c $2 \cdot x + BC = 18 \Rightarrow BC = 18 - 2x$ (m). $O(\text{terras}) = CD \cdot BC = x \cdot (18 - 2x)$ (m²).

34d $x \cdot (18 - 2x) = 36 \Rightarrow 18x - 2x^2 = 36 \Rightarrow 0 = 2x^2 - 18x + 36 \Rightarrow x^2 - 9x + 18 = 0 \Rightarrow (x-3)(x-6) = 0 \Rightarrow x = 3 \vee x = 6$.
 $x = 3$ geeft $BC = 18 - 2 \cdot 3 = 12 \Rightarrow 3$ bij 12 (m) en $x = 6$ geeft $BC = 18 - 2 \cdot 6 = 6 \Rightarrow 6$ bij 6 (m).

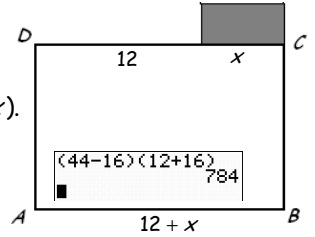
34e $O = x \cdot (18 - 2x) = 18x - 2x^2 \Rightarrow O'(x) = 18 - 4x$. (je vindt één kandidaat voor het maximum $\Rightarrow$ er is alleen een maximum)

Extreem: $O'(x) = 18 - 4x = 0 \Rightarrow -4x = -18 \Rightarrow x = \frac{-18}{-4} = 4\frac{1}{2}$ (m) bij $BC = 18 - 2 \cdot 4\frac{1}{2} = 18 - 9 = 9$ (m).

35a $2x + DC = 40 \Rightarrow BC = 40 - 2x$ (m). $O = AD \cdot DC = x \cdot (40 - 2x)$ (m²).

35b $O = x \cdot (40 - 2x) = 40x - 2x^2$ (met als grafiek een bergparabool $\Rightarrow$ er is een maximum) $\Rightarrow \frac{dO}{dx} = 40 - 4x$.

Extreem: $\frac{dO}{dx} = 40 - 4x = 0 \Rightarrow -4x = -40 \Rightarrow x = 10$ (m) en $DB = 40 - 2 \cdot 10 = 20$ (m).

36 $2AD + 12 + x + x = 100 \Rightarrow 2AD = 88 - 2x \Rightarrow AD = 44 - x$ en $O = AD \cdot AB = (44 - x) \cdot (12 + x)$.

$O = (44 - x) \cdot (12 + x) = 44 \cdot 12 + 44x - 12x - x^2 = 44 \cdot 12 + 32x - x^2 \Rightarrow \frac{dO}{dx} = 32 - 2x$.

$\frac{dO}{dx} = 32 - 2x = 0 \Rightarrow -2x = -32 \Rightarrow x = 16$ en $O_{\max} = O(16) = (44 - 16) \cdot (12 + 16) = 748$ (m²).

37 De oppervlakte van de dwarsdoorsnede is $O = x(25 - 2x)$.

$O = x(25 - 2x) = 25x - 2x^2$ (met als grafiek een bergparabool) $\Rightarrow \frac{dO}{dx} = 25 - 4x$.

$\frac{dO}{dx} = 25 - 4x = 0 \Rightarrow -4x = -25 \Rightarrow x = -\frac{25}{4} = 6\frac{1}{4}$. De afmetingen zijn $25 - 2 \cdot 6\frac{1}{4} = 25 - 12\frac{1}{2} = 12\frac{1}{2}$ (cm) bij $6\frac{1}{4}$ (cm).

38 Noem de lengte van de bodem l en de breedte van de bodem b .

$2l + 2b = 50 \Rightarrow l + b = 25 \Rightarrow l = 25 - b$.

$I = l \cdot b \cdot 5 = 5b(25 - b) = 125b - 5b^2 \Rightarrow \frac{dI}{db} = 125 - 10b$.

$\frac{dI}{db} = 125 - 10b = 0 \Rightarrow 125 = 10b \Rightarrow b = \frac{125}{10} = 12\frac{1}{2}$ (cm) en $l = 25 - 12\frac{1}{2} = 12\frac{1}{2}$ (cm).

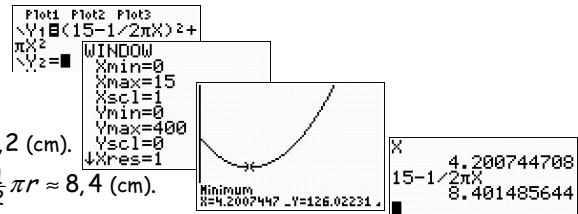
Het afmetingen van het oorspronkelijke karton zijn $b + 2 \cdot 5 = 12\frac{1}{2} + 10 = 22\frac{1}{2}$ (cm) bij $l + 2 \cdot 5 = 12\frac{1}{2} + 10 = 22\frac{1}{2}$ (cm).

39a $4y + 2\pi r = 60 \Rightarrow 4y = 60 - 2\pi r \Rightarrow y = 15 - \frac{1}{2}\pi r$.

39b $O = y^2 + \pi r^2 = (15 - \frac{1}{2}\pi r)^2 + \pi r^2$.

39c $O = (15 - \frac{1}{2}\pi r)^2 + \pi r^2$ met de optie minimum geeft $r \approx 4,2$ (cm).

De oppervlakte is maximaal voor $r \approx 4,2$ (cm) en $y = 15 - \frac{1}{2}\pi r \approx 8,4$ (cm).

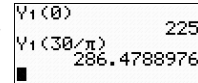
39d Zie de plot op het GR-scherm. (O maximaal aan de uiteinden van de grafiek $\Rightarrow r = 0$ of r maximaal)

De oppervlakte is maximaal voor de kleinst mogelijke r , dus $r = 0$ ($\Rightarrow 4y = 60 \Rightarrow y = 15$)

of voor de grootst mogelijke r , dus $r = \frac{30}{\pi}$ (want $4y = 0 \Rightarrow y = 0 \Rightarrow 15 - \frac{1}{2}\pi r = 0 \Rightarrow 15 = \frac{1}{2}\pi r \Rightarrow 30 = \pi r \Rightarrow r = \frac{30}{\pi}$)

$O(0) = (15 - \frac{1}{2}\pi \cdot 0)^2 + \pi \cdot 0^2 = 15^2 = 225$ (cm²) en $O(\frac{30}{\pi}) \approx 286,5$ (cm²).

Dus $O_{\max} = O(\frac{30}{\pi}) \approx 286,5$ (cm²). Dan is $y = 0$ (cm).

40a $x = 6 \Rightarrow I = l \cdot b \cdot h = (30 - 2 \cdot 6) \cdot (20 - 2 \cdot 6) \cdot 6 = 18 \cdot 8 \cdot 6 = 864$ (cm³).

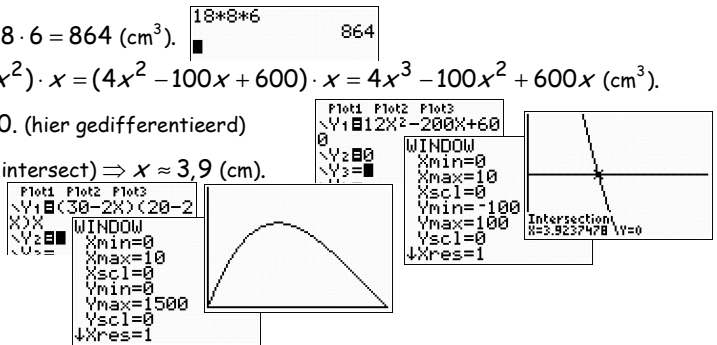
40b $I = (30 - 2x) \cdot (20 - 2x) \cdot x = (600 - 60x - 40x + 4x^2) \cdot x = (4x^2 - 100x + 600) \cdot x = 4x^3 - 100x^2 + 600x$ (cm³).

40c $I = 4x^3 - 100x^2 + 600x \Rightarrow \frac{dI}{dx} = 12x^2 - 200x + 600$. (hier gedifferentieerd)

$\frac{dI}{dx} = 12x^2 - 200x + 600 = 0$ (dit mag wel met de GR $\Rightarrow$ intersect) $\Rightarrow x \approx 3,9$ (cm).

I is maximaal (zie de plot hiernaast) voor $x \approx 3,9$ (cm).

Dus de vierkantjes zijn 3,9 (cm) bij 3,9 (cm).

41a $I = (50 - 2x) \cdot (30 - 2x) \cdot x$ (cm³).

Omdat $50 - 2x > 0$, $30 - 2x > 0$ en $x > 0$

ligt x tussen de grenzen 0 en 15.

41b $x = 7,15 \Rightarrow I \approx 4007,5$ (cm³).

41c $I = (50 - 2x) \cdot (30 - 2x) \cdot x = 3000$

met de optie intersect vind je $x \approx 2,8$ en $x = 10$.

$x = h \approx 2,8 \Rightarrow l = 50 - 2x \approx 44,5$ en $b = 30 - 2x \approx 24,5$ (cm).

$x = h = 10 \Rightarrow l = 50 - 2x = 30$ en $b = 30 - 2x = 10$ (cm).

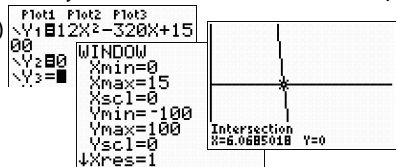
41d $I = (50 - 2x) \cdot (30 - 2x) \cdot x = (1500 - 100x - 60x + 4x^2) \cdot x = (4x^2 - 160x + 1500) \cdot x = 4x^3 - 160x^2 + 1500x$ (cm³).

$I = 4x^3 - 160x^2 + 1500x \Rightarrow \frac{dI}{dx} = 12x^2 - 320x + 1500$. (hier gedifferentieerd)

$\frac{dI}{dx} = 12x^2 - 320x + 1500 = 0$ (nu mag wel met de GR $\Rightarrow$ intersect) $\Rightarrow x \approx 6,1$ (cm).

I is maximaal (zie de plot bij 41c) voor $x \approx 6,1$ (cm).

Dus de vierkantjes zijn 6,1 (cm) bij 6,1 (cm).

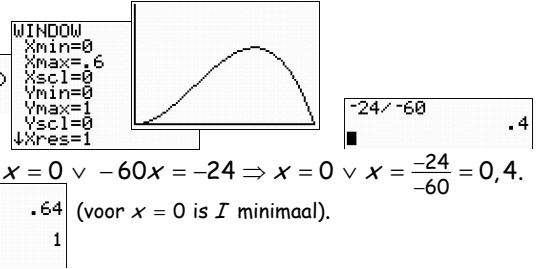

42a $4 \cdot h + 4 \cdot 4x + 4 \cdot x = 12 \Rightarrow h + 4x + x = 3 \Rightarrow h = 3 - 5x$ (m).

42b $I = x \cdot 4x \cdot h = 4x^2 \cdot (3 - 5x)$ (m³).

42c $I = 4x^2 \cdot (3 - 5x) = 12x^2 - 20x^3 \Rightarrow \frac{dI}{dx} = 24x - 60x^2$.

$\frac{dI}{dx} = 24x - 60x^2 = 0 \Rightarrow x(24 - 60x) = 0 \Rightarrow x = 0 \vee 24 - 60x = 0 \Rightarrow x = 0 \vee -60x = -24 \Rightarrow x = 0 \vee x = \frac{-24}{-60} = 0,4$.
 $I_{\max} = I(0,4) = 0,64$ (m³) en $h = 3 - 5 \cdot 0,4 = 3 - 2 = 1$ (m). (voor $x = 0$ is I minimaal).

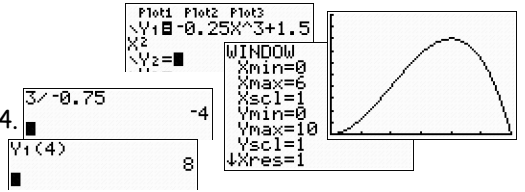

43a $O = \frac{1}{2} \cdot OQ \cdot PQ = \frac{1}{2} \cdot x_Q \cdot y_P = \frac{1}{2} \cdot p \cdot (-0,25p^2 + 3p) = -0,25p^3 + 1,5p^2$.

43b $O = -0,25p^3 + 1,5p^2 \Rightarrow \frac{dO}{dp} = -0,75p^2 + 3p$.

43c $\frac{dO}{dp} = -0,75p^2 + 3p = 0 \Rightarrow -0,75p(p - 4) = 0 \Rightarrow p = 0$ (voldoet niet) $\vee p = 4$.

De maximale (zie een plot) oppervlakte is $O(4) = -0,25 \cdot 4^3 + 1,5 \cdot 4^2 = 8$.

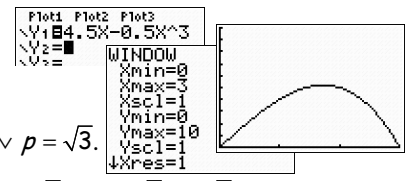

44 $O = \frac{1}{2} \cdot OQ \cdot PQ = \frac{1}{2} \cdot x_Q \cdot y_P = \frac{1}{2} \cdot p \cdot (9 - p^2) = 4,5p - 0,5p^3$.

$O = 4,5p - 0,5p^3 \Rightarrow \frac{dO}{dp} = 4,5 - 1,5p^2$.

$\frac{dO}{dp} = 4,5 - 1,5p^2 = 0 \Rightarrow -1,5p^2 = -4,5 \Rightarrow p^2 = 3 \Rightarrow p = -\sqrt{3}$ (voldoet niet) $\vee p = \sqrt{3}$.

De maximale (zie een plot) oppervlakte is $O(\sqrt{3}) = 4,5 \cdot \sqrt{3} - 0,5 \cdot \sqrt{3}^3 = 4,5 \cdot \sqrt{3} - 1,5 \cdot \sqrt{3} = 3\sqrt{3}$.

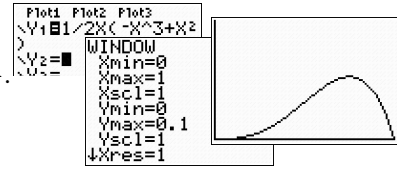
45 Het verschil van de oppervlakten van $\triangle OPR$ en $\triangle OPQ$ is $O = O(\triangle OPR) - O(\triangle OPQ) = O(\triangle OQR)$.

$O = \frac{1}{2} \cdot OP \cdot QR = \frac{1}{2} \cdot x_P \cdot (y_R - y_Q) = \frac{1}{2} \cdot p \cdot (1 - p^3 - (1 - p^2)) = \frac{1}{2} \cdot p \cdot (1 - p^3 - 1 + p^2) = \frac{1}{2} \cdot p \cdot (-p^3 + p^2)$.

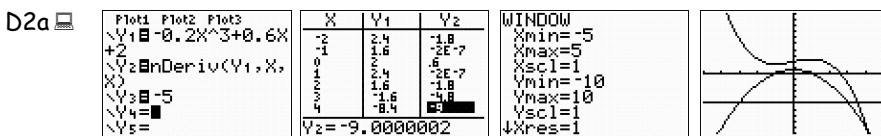
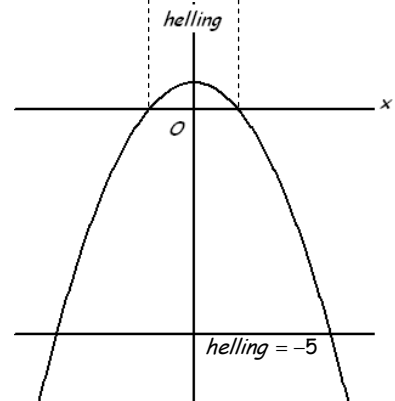
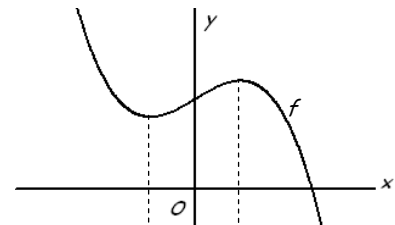
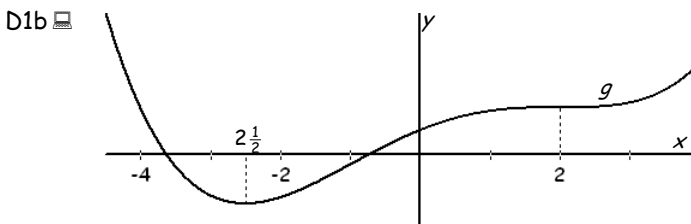
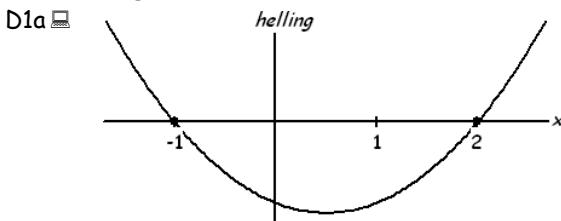
$O = \frac{1}{2} \cdot p \cdot (-p^3 + p^2) = -0,5p^4 + 0,5p^3 \Rightarrow \frac{dO}{dp} = -2p^3 + 1,5p^2$.

$\frac{dO}{dp} = -2p^3 + 1,5p^2 = 0 \Rightarrow p^2(-2p + 1,5) = 0 \Rightarrow p = 0$ (vold. niet) $\vee p = \frac{-1,5}{-2} = \frac{3}{4}$.

De oppervlakte is maximaal (zie een plot) voor $x = \frac{3}{4}$.

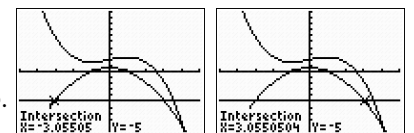
Diagnostische toets

Zie een schets van de grafiek van f rechts hierboven met daaronder een schets van zijn hellinggrafiek. (gebruik eventueel een plot en TABLE op de GR)

D2b helling = $\left. \frac{dy}{dx} \right|_{x=4} = nDeriv(-0,2x^3 + 0,6x + 2, x, 4) = y_2(4) = -9$. (zie TABLE)

D2c helling = $\left. \frac{dy}{dx} \right|_{x=3,06} = y_2(x) = -5$ met de optie intersect geeft $x \approx -3,06 \vee x \approx 3,06$.

D3a $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - 3x^2 + 7 \Rightarrow f'(x) = x^2 - 6x.$

D3b $g(p) = 4p^3 + \frac{1}{6}p^2 - 11p + 20 \Rightarrow g'(p) = 12p^2 + \frac{1}{3}p - 11.$

D3c $h(q) = 3q - 2(q^2 - 4q) = 3q - 2q^2 + 8q = -2q^2 + 11q \Rightarrow h'(q) = -4q + 11.$

D3d $k(x) = ax^2 + bx + c \Rightarrow k'(x) = 2ax + b.$

D4a $f(x) = (3-x)(5+2x) = 15 + 6x - 5x - 2x^2 = -2x^2 + x + 15 \Rightarrow f'(x) = -4x + 1.$

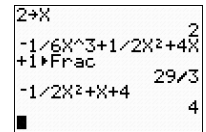
D4b $g(x) = (3x+1)^2 = (3x+1)(3x+1) = 9x^2 + 3x + 3x + 1 = 9x^2 + 6x + 1 \Rightarrow g'(x) = 18x + 6.$

D4c $h(x) = x(2x-1)^2 = x(2x-1)(2x-1) = x(4x^2 - 2x - 2x + 1) = 4x^3 - 4x^2 + x \Rightarrow h'(x) = 12x^2 - 8x + 1.$

D4d $v(x) = \frac{1}{3}t^3 + 2t^2 + at + b \Rightarrow v'(t) = t^2 + 4t + a.$

D5a $f(x) = -\frac{1}{6}x^3 + \frac{1}{2}x^2 + 4x + 1 \Rightarrow f'(x) = -\frac{1}{2}x^2 + x + 4.$ Stel $k: y = ax + b$ met $y_A = f(2) = \frac{29}{3}$ en $a = f'(2) = 4.$

$y = 4x + b$
door $A(2, \frac{29}{3}) \Rightarrow 9\frac{2}{3} = 4 \cdot 2 + b \Rightarrow 9\frac{2}{3} - 8 = b \Rightarrow b = 1\frac{2}{3}.$ De raaklijn in A is $k: y = 4x + 1\frac{2}{3}.$

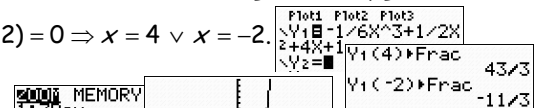

D5b $f(x) = -\frac{1}{6}x^3 + \frac{1}{2}x^2 + 4x + 1 \Rightarrow f'(x) = -\frac{1}{2}x^2 + x + 4.$

$rc_l = rc_k = 4 = -\frac{1}{2}x^2 + x + 4 \Rightarrow -\frac{1}{2}x^2 + x = 0 \Rightarrow x^2 - 2x = 0 \Rightarrow x(x-2) = 0$ (met $x_A = 0$) $\Rightarrow x_B = 0$ met $y_B = f(0) = 1.$

D5c $f'(x) = -\frac{1}{2}x^2 + x + 4 = 0$ (helling = 0) $\Rightarrow x^2 - 2x - 8 = 0 \Rightarrow (x-4)(x+2) = 0 \Rightarrow x = 4 \vee x = -2.$

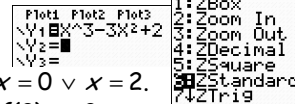
$x_C = 4$ geeft $y_C = f(4) = \frac{43}{3}$ en $x_D = -2$ geeft $y_D = f(-2) = -\frac{11}{3}.$

D6a $f(x) = x^3 - 3x^2 + 2 \Rightarrow f'(x) = 3x^2 - 6x.$

$f'(x) = 3x^2 - 6x = 0 \Rightarrow x^2 - 2x = 0 \Rightarrow x(x-2) = 0 \Rightarrow x = 0 \vee x = 2.$

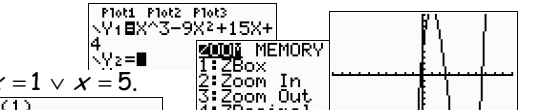
maximum (zie een plot) $f(0) = 2$ en minimum (zie een plot) $f(2) = -2.$

D6b $g(x) = x^3 - 9x^2 + 15x + 4 \Rightarrow g'(x) = 3x^2 - 18x + 15.$

$g'(x) = 3x^2 - 18x + 15 = 0 \Rightarrow x^2 - 6x + 5 = 0 \Rightarrow (x-1)(x-5) = 0 \Rightarrow x = 1 \vee x = 5.$

maximum (zie een plot) $g(1) = 11$ en minimum (zie een plot) $g(5) = -21.$

D7a $f(x) = \frac{1}{3}x^3 + \frac{3}{4}x^2 - 4\frac{1}{2}x + 2 \Rightarrow f'(x) = x^2 + 1\frac{1}{2}x - 4\frac{1}{2}.$

$f'(x) = x^2 + 1\frac{1}{2}x - 4\frac{1}{2} = 0$ (abc-formule of) $\Rightarrow (x+3)(x-1\frac{1}{2}) = 0 \Rightarrow x = -3 \vee x = 1\frac{1}{2}.$

maximum (zie een plot) $f(-3) = \frac{53}{4}$ en minimum (zie een plot) $f(1\frac{1}{2}) = -\frac{31}{16}.$

D7b $f(x) = p$ heeft drie oplossingen (zie een plot en D7a) voor $-\frac{31}{16} < p < \frac{53}{4}.$

D8 $AB + 3x = 600 \Rightarrow AB = 600 - 3x.$

$O = x \cdot AB \Rightarrow x(600 - 3x) = 600x - 3x^2 \Rightarrow \frac{dO}{dx} = 600 - 6x.$

$\frac{dO}{dx} = 600 - 6x = 0 \Rightarrow 600 = 6x \Rightarrow x = 100$

$O = 600x - 3x^2$ (met als grafiek een bergparabool) is maximaal voor $x = AD = 100$ (m) en $AB = 600 - 3 \cdot 100 = 300$ (m).

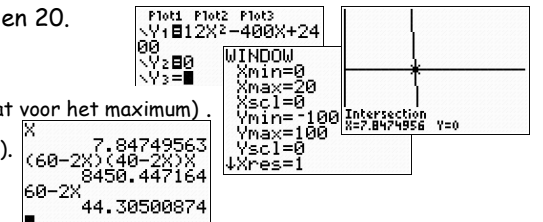
D9a $I = (60 - 2x) \cdot (40 - 2x) \cdot x = (2400 - 120x - 80x + 4x^2) \cdot x = (4x^2 - 200x + 2400) \cdot x = 4x^3 - 200x^2 + 2400x.$
Omdat $60 - 2x > 0$, $40 - 2x > 0$ en $x > 0$ ligt x tussen de grenzen 0 en 20.

D9b $I = 4x^3 - 200x^2 + 2400x \Rightarrow \frac{dI}{dx} = 12x^2 - 400x + 2400.$

$\frac{dI}{dx} = 12x^2 - 400x + 2400 = 0$ (intersect) $\Rightarrow x \approx 7,847$ (de enige kandidaat voor het maximum).

De maximale inhoud is (ongeveer) 8450 cm^3 bij de hoogte $x \approx 7,8$ (cm).

De lengte is $60 - 2x \approx 44,3$ (cm) en de breedte is $40 - 2x \approx 24,3$ (cm).

D10 $O = \frac{1}{2} \cdot OQ \cdot PQ = \frac{1}{2} \cdot x_Q \cdot y_P = \frac{1}{2} \cdot p \cdot (p^2 - 4p + 5) = \frac{1}{2}p^3 - 2p^2 + 2\frac{1}{2}p.$

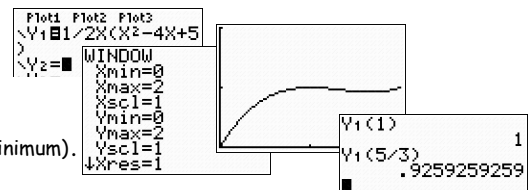
$O = \frac{1}{2}p^3 - 2p^2 + 2\frac{1}{2}p \Rightarrow \frac{dO}{dp} = 1\frac{1}{2}p^2 - 4p + 2\frac{1}{2}.$

$\frac{dO}{dp} = 1\frac{1}{2}p^2 - 4p + 2\frac{1}{2} = 0 \Rightarrow 3p^2 - 8p + 5 = 0$

$D = (-8)^2 - 4 \cdot 3 \cdot 5 = 64 - 60 = 4$, dus $\sqrt{D} = 2$

$p = \frac{8-2}{2 \cdot 3} = \frac{6}{6} = 1$ (hoort bij maximum) $\vee p = \frac{8+2}{6} = \frac{10}{6} = \frac{5}{3}$ (hoort bij minimum).

Dus de oppervlakte is maximaal (zie een plot) voor $p = 1.$

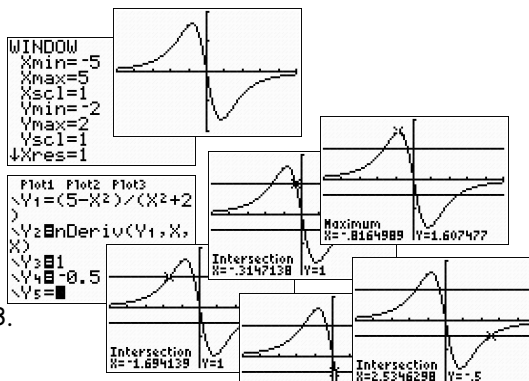

Gemengde opgaven 6. De afgeleide functie

G11a Voer in op de GR $y_1 = f(x) = \frac{5-x^2}{x^2+2}$
(zet deze uit door op = te gaan staan en ENTER)
en voer ook in $y_2 = f'(x) \approx nDeriv(y_1, x, x)$.
Maak een schets van de hellinggrafiek (zie de plot hiernaast).

```
Plot1 Plot2 Plot3
Y1=(5-X^2)/(X^2+2
Y2=nDeriv(Y1,X,
Y3=
```


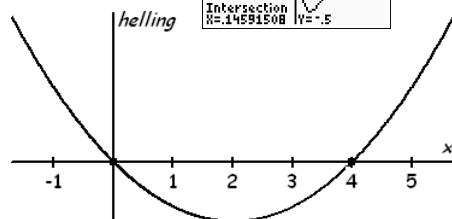
G11b De helling $f'(x) = 1$ geeft met intersect $x \approx -1,69 \vee x \approx -0,31$.

G11c De optie maximum loslaten op $f'(x)$ geeft $x \approx -0,82$.

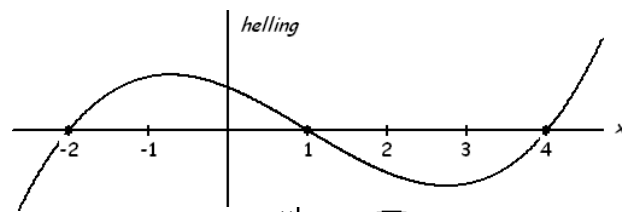
G11d De helling $f'(x) = -0,5$ geeft met intersect $x \approx 0,15 \vee x \approx 2,53$.

Nu aflezen in een plot: $f'(x) < -0,5$ voor $0,15 < x < 2,53$.

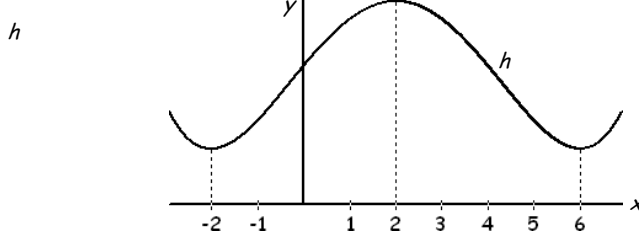
G12a De helling van de grafiek van f is nul voor $x = 0$ en $x = 4$.
(de hellinggrafiek van f gaat door de x -as bij $x = 0$ en $x = 4$)
De grafiek van f daalt (de helling is negatief) voor $0 < x < 4$.
(de hellinggrafiek van f ligt onder de x -as voor $0 < x < 4$)
De grafiek van f stijgt (de helling is positief) voor $x < 0$ en $x > 4$.
(de hellinggrafiek van f ligt boven de x -as voor $x < 0$ en $x > 4$)
Zie een schets van de hellinggrafiek van f hiernaast.

De helling van g is nul voor $x = -2$, $x = 1$ en $x = 4$.
(de hellinggrafiek door de x -as bij $x = -2$, $x = 1$ en $x = 4$)
De grafiek van g daalt voor $x < -2$ en $1 < x < 4$.
(de hellinggrafiek ligt onder de x -as voor $x < -2$ en $0 < x < 4$)
De grafiek van g stijgt voor $-2 < x < 1$ en $x > 4$.
(de hellinggrafiek ligt boven de x -as voor $-2 < x < 1$ en $x > 4$)
Zie een schets van de hellinggrafiek van g hiernaast.

G12b De helling is nul voor $x = -2$, $x = 2$ en $x = 6$.
(de grafiek van h heeft extremen voor $x = -2$, $x = 2$ en $x = 6$)
De helling is negatief voor $x < -2$ en $2 < x < 6$.
(de grafiek van h daalt voor $x < -2$ en $2 < x < 6$)
De helling is positief voor $-2 < x < 2$ en $x > 6$.
(de grafiek van h stijgt voor $-2 < x < 2$ en $x > 6$)
Zie een schets van en mogelijke grafiek van h hiernaast.

G13a $f(x) = -x(2x - 7) = -2x^2 + 7x \Rightarrow f'(x) = -4x + 7$.

G13b $g(x) = (x^2 - 1)(x - 1) = x^3 - x^2 - x + 1 \Rightarrow g'(x) = 3x^2 - 2x - 1 + 0 = 3x^2 - 2x - 1$.

G13c $h(x) = x(3x + 2)^2 = x(3x + 2)(3x + 2) = x(9x^2 + 6x + 6x + 4) = 9x^3 + 12x^2 + 4x \Rightarrow h'(x) = 27x^2 + 24x + 4$.

G13d $m(t) = 7 - \frac{t^2 + 8t}{16} = 7 - \frac{1}{16}t^2 - \frac{1}{2}t \Rightarrow m'(t) = 0 - \frac{1}{8}t - \frac{1}{2} = -\frac{1}{8}t - \frac{1}{2}$.

G14a $K(x) = 4ax^2 - a^2x \Rightarrow \frac{dK}{dx} = 8ax - a^2$.

$K(a) = 4ax^2 - a^2x \Rightarrow \frac{dK}{da} = 4x^2 - 2ax$.

G14b $l(p) = 3p^2 - 2pq + q^3 \Rightarrow \frac{dl}{dp} = 6p - 2q + 0 = 6p - 2q$.

$l(q) = 3p^2 - 2pq + q^3 \Rightarrow \frac{dl}{dq} = 0 - 2p + 3q^2 = -2p + 3q^2$.

G15a $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - \frac{1}{2}x^2 - 2x + 1 \Rightarrow f'(x) = x^2 - x - 2$.

(de grafiek van f snijden met de y -as ($x = 0$) $\Rightarrow x_A = 0$ en $y_A = f(0) = \frac{1}{3} \cdot 0^3 - \frac{1}{2} \cdot 0^2 - 2 \cdot 0 + 1 = 1$.

Stel $k: y = ax + b$ met $a = f'(0) = 0^2 - 0 - 2 = -2$.

$y = -2x + b$
door $A(0, 1)$ $\Rightarrow 1 = -2 \cdot 0 + b \Rightarrow b = 1$. De raaklijn in A is $k: y = -2x + 1$.

G15b $r_{\text{raaklijn}} = f'(x) = 0 \Rightarrow x^2 - x - 2 = 0 \Rightarrow (x - 2)(x + 1) = 0 \Rightarrow x = 2 \vee x = -1$.

$x_{P_1} = 2$ en $y_{P_1} = f(2) = \frac{1}{3} \cdot 2^3 - \frac{1}{2} \cdot 2^2 - 2 \cdot 2 + 1 = -2\frac{1}{3}$. Dus $P_1(2, -2\frac{1}{3})$.

$x_{P_2} = -1$ en $y_{P_2} = f(-1) = \frac{1}{3} \cdot (-1)^3 - \frac{1}{2} \cdot (-1)^2 - 2 \cdot (-1) + 1 = 2\frac{1}{6}$. Dus $P_2(-1, 2\frac{1}{6})$.

```
Plot1 Plot2 Plot3
Y1=1/3X^3-1/2X^2
-2X+1
Y2=X^2-X-2
Y3=
```

G15c $r_{\text{raaklijn}} = f'(x) = 4 \Rightarrow x^2 - x - 2 = 4 \Rightarrow x^2 - x - 6 = 0 \Rightarrow (x - 3)(x + 2) = 0 \Rightarrow x = 3 \vee x = -2$.

$x_B = 3$ en $y_B = f(3) = \frac{1}{3} \cdot 3^3 - \frac{1}{2} \cdot 3^2 - 2 \cdot 3 + 1 = -\frac{1}{2}$. Dus $B(3, -\frac{1}{2})$.

$x_C = -2$ en $y_C = f(-2) = \frac{1}{3} \cdot (-2)^3 - \frac{1}{2} \cdot (-2)^2 - 2 \cdot (-2) + 1 = \frac{1}{3}$. Dus $C(-2, \frac{1}{3})$.

```
Y1(3)*Frac -1/2
Y1(-2)*Frac 1/3
```

G16a $\square$ $f(x) = (x^2 + 2)(1 - x) = x^2 - x^3 + 2 - 2x = -x^3 + x^2 - 2x + 2 \Rightarrow f'(x) = -3x^2 + 2x - 2$.
Stel $k: y = ax + b$ met $a = f'(2) = -3 \cdot 2^2 + 2 \cdot 2 - 2 = -12 + 4 - 2 = -10$ en $y_A = f(2) = (2^2 + 2)(1 - 2) = 6 \cdot -1 = -6$.
 $y = -10x + b$
door $A(2, -6)$ $\Rightarrow -6 = -10 \cdot 2 + b \Rightarrow -6 + 20 = b \Rightarrow b = 14$. De raaklijn in A is $k: y = -10x + 14$.

G16b $\square$ $f'(x) = -10 \Rightarrow -3x^2 + 2x - 2 = -10 \Rightarrow -3x^2 + 2x + 8 = 0$ met $D = 2^2 - 4 \cdot (-3) \cdot 8 = 4 + 96 = 100$, dus $\sqrt{D} = 10$.
 $x = \frac{-2 \pm 10}{2 \cdot (-3)} = \frac{-12}{-6} = 2 = x_A$ $\vee$ $x = \frac{-2 \pm 10}{-6} = \frac{8}{-6} = -\frac{4}{3} = x_B$.

G17a $\square$ $f(x) = x^3 + 12x^2 + 45x + 17 \Rightarrow f'(x) = 3x^2 + 24x + 45$.
Stel $k: y = ax + b$ met $a = f'(-1) = 24$ en $y_A = f(-1) = -17$.
 $y = 24x + b$
door $A(-1, -17)$ $\Rightarrow -17 = 24 \cdot (-1) + b \Rightarrow -17 + 24 = b \Rightarrow b = 7$. Dus $k: y = 24x + 7$.

G17b $\square$ $f'(x) = 0 \Rightarrow 3x^2 + 24x + 45 = 0 \Rightarrow x^2 + 8x + 15 = 0 \Rightarrow (x + 5)(x + 3) = 0 \Rightarrow x = -5 \vee x = -3$.
maximum (zie een plot) $f(-5) = -33$ en minimum (zie een plot) $f(-3) = -37$.

G17c $\square$ $f(x) = p$ heeft drie oplossingen (zie de schets en gebruik G17b) voor $-37 < p < -33$.

G18a $\square$ $I = \pi r^2 h = \pi(24 - h)^2 \cdot h = \pi h(24 - h)(24 - h) = \pi h(576 - 24h - 24h + h^2) = \pi h^3 - 48\pi h^2 + 576\pi h$.
G18b $\square$ $I = \pi h^3 - 48\pi h^2 + 576\pi h \Rightarrow \frac{dI}{dh} = 3\pi h^2 - 96\pi h + 576\pi$.
 $\frac{dI}{dh} = 0 \Rightarrow 3\pi h^2 - 96\pi h + 576\pi = 0 \Rightarrow h^2 - 32h + 192 = 0$ met $D = 256$, dus $\sqrt{D} = 16$.
 $h = \frac{32 \pm 16}{2} = \frac{16}{2} = 8$ (zoeken we) $\vee$ $h = \frac{32 \pm 16}{2} = \frac{48}{2} = 24$ (zoeken we niet, want dan is $r = 0$).
De maximale inhoud is $I(8) \approx 6434$ (cm³).

G19a $\square$ $O = \frac{1}{2} \cdot AB \cdot h = \frac{1}{2} \cdot (y_A - y_B) \cdot x_A = \frac{1}{2} \cdot (6p - p^2 - (\frac{1}{2}p^2 - 3p)) \cdot p = \frac{1}{2} p(6p - p^2 - \frac{1}{2}p^2 + 3p) = \frac{1}{2} p(-\frac{1}{2}p^2 + 9p)$.
 $p = 5 \Rightarrow O = \frac{1}{2} \cdot 5 \cdot (-\frac{1}{2} \cdot 5^2 + 9 \cdot 5) = 18,75$.

G19b $\square$ $O = \frac{1}{2} p(-\frac{1}{2}p^2 + 9p) = \frac{3}{4} p^3 + \frac{9}{2} p^2 \Rightarrow \frac{dO}{dp} = \frac{9}{4} p^2 + 9p$.
 $\frac{dO}{dp} = 0 \Rightarrow \frac{9}{4} p^2 + 9p = 0 \Rightarrow 9p^2 + 36p = 0 \Rightarrow 9p(p + 4) = 0 \Rightarrow p = 0 \vee p = -4$.
 $p = 4$ geeft de maximale (zie een plot) oppervlakte $O(4) = 24$.

G20a $\square$ $a = 1 = x_A = x_D \Rightarrow y_D = 2 \cdot 1 = 2$
 $y_C = y_D = 2 \Rightarrow 2 = 9 - x_C \Rightarrow x_C = 7 = x_B$ $\Rightarrow O(ABCD) = AB \cdot AD = (x_B - x_A) \cdot y_D = (7 - 1) \cdot 2 = 6 \cdot 2 = 12$.

G20b $\square$ $x_A = x_D = a \Rightarrow y_D = 2a$
 $y_C = y_D = 2a \Rightarrow 2a = 9 - x_C \Rightarrow x_C = 9 - 2a = x_B$
 $ABCD$ is een vierkant $\Rightarrow AB = AD \Rightarrow x_B - x_A = y_D \Rightarrow 9 - 2a - a = 2a \Rightarrow 9 = 5a \Rightarrow a = \frac{9}{5} = 1,8$.

G20c $\square$ $O(ABCD) = AB \cdot AD = (x_B - x_A) \cdot y_D = (9 - 3a) \cdot 2a = 18a - 6a^2 \Rightarrow \frac{dO}{da} = 18 - 12a$.
 $\frac{dO}{da} = 0 \Rightarrow 18 - 12a = 0 \Rightarrow -12a = -18 \Rightarrow a = \frac{-18}{-12} = \frac{3}{2} = 1,5$.
De maximale (de grafiek van O is een bergparabool) oppervlakte van rechthoek $ABCD$ is $O(1,5) = 13,5$.

G21a $\square$ $Omtrek = 2 \cdot OP + 2 \cdot PQ = 2 \cdot x_p + 2 \cdot y_Q = 2 \cdot p + 2 \cdot (4 - \frac{1}{2}p^2) = 2p + 8 - p^2$.
 $Omtrek = 2p + 8 - p^2 \Rightarrow \frac{dOmtrek}{dp} = 2 - 2p$.
 $\frac{dOmtrek}{dp} = 0 \Rightarrow 2 - 2p = 0 \Rightarrow -2p = -2 \Rightarrow p = 1$.
De maximale (de grafiek van P is een bergparabool) omtrek van rechthoek $PQRS$ is $Omtrek(1) = 2 + 8 - 1 = 9$.

G21b $\square$ $O = OP \cdot PQ = x_p \cdot y_Q = p \cdot (4 - \frac{1}{2}p^2) = 4p - \frac{1}{2}p^3$.
 $O = 4p - \frac{1}{2}p^3 \Rightarrow \frac{dO}{dp} = 4 - \frac{3}{2}p^2$.
 $\frac{dO}{dp} = 0 \Rightarrow 4 - \frac{3}{2}p^2 = 0 \Rightarrow -\frac{3}{2}p^2 = -4 \Rightarrow 3p^2 = 8 \Rightarrow p^2 = \frac{8}{3} \Rightarrow p = -\sqrt{\frac{8}{3}}$ (voldoet niet) $\vee$ $p = \sqrt{\frac{8}{3}}$ (zoeken we).
De maximale (er is maar een kandidaat) oppervlakte van rechthoek $PQRS$ is $O(\sqrt{\frac{8}{3}}) \approx 4,35$.

G22a $\square$ $y_B = 3 \Rightarrow -\frac{1}{16}x^2 + x = 3 \Rightarrow x^2 - 16x = -48 \Rightarrow x^2 - 16x + 48 = 0 \Rightarrow (x - 4)(x - 12) = 0 \Rightarrow x = 4 \vee x = 12$.
 $B(4, 3)$ geeft $O(\triangle OAB) = \frac{1}{2} \cdot OA \cdot AB = \frac{1}{2} \cdot 4 \cdot 3 = 2 \cdot 3 = 6$ en $B(12, 3)$ geeft $O(\triangle OAB) = \frac{1}{2} \cdot OA \cdot AB = \frac{1}{2} \cdot 12 \cdot 3 = 6 \cdot 3 = 18$.

G22b $\square$ $O(\triangle OAB) = \frac{1}{2} \cdot OA \cdot AB = \frac{1}{2} \cdot x_A \cdot y_B = \frac{1}{2} \cdot a \cdot (-\frac{1}{16}a^2 + a) = -\frac{1}{32}a^3 + \frac{1}{2}a^2$.

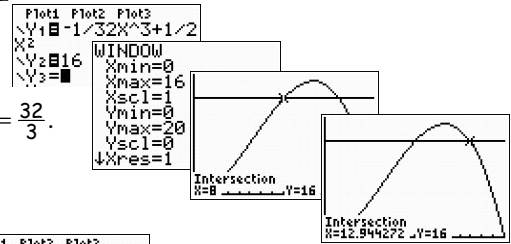
G22c $\square$ $O = -\frac{1}{32}a^3 + \frac{1}{2}a^2 \Rightarrow \frac{dO}{da} = -\frac{3}{32}a^2 + a$.

$\frac{dO}{da} = 0 \Rightarrow -\frac{3}{32}a^2 + a = 0 \Rightarrow a(-\frac{3}{32}a + 1) = 0 \Rightarrow$

$a = 0$ (geeft $O = 0$, dus zoeken we niet) $\vee -\frac{3}{32}a = -1 \Rightarrow 3a = 32 \Rightarrow a = \frac{32}{3}$.

G22d $\square$ $O = -\frac{1}{32}a^3 + \frac{1}{2}a^2 = 16$ (algebraïsch niet op te lossen)

intersect $\Rightarrow a = 8 \vee a \approx 12,9$.

G23a $\square$ $f(x) = -x^3 + 27x + 44 \Rightarrow f'(x) = -3x^2 + 27$.

$f'(x) = 0 \Rightarrow -3x^2 + 27 = 0 \Rightarrow x^2 - 9 = 0 \Rightarrow x^2 = 9 \Rightarrow x_A = -3 \vee x_B = 3$.

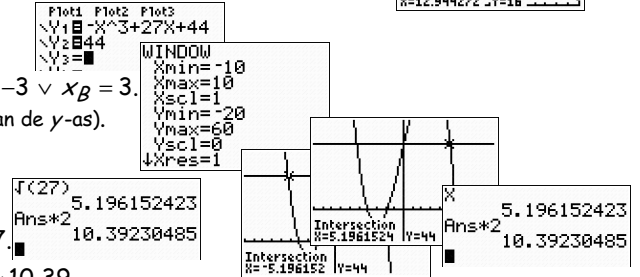
Dus A en B liggen even ver van de y-as (beide op afstand 3 van de y-as).

G23b $\square$ $f(0) = -0^3 + 27 \cdot 0 + 44 = 44$.

$f(x) = -x^3 + 27x + 44 = 44$ (intersect of)

$-x^3 + 27x = 0 \Rightarrow -x(x^2 - 27) = 0 \Rightarrow x = 0 = x_Q \vee x^2 = 27$

Dus $x_P = -\sqrt{27}$ en $x_R = \sqrt{27} \Rightarrow PR = \sqrt{27} - (-\sqrt{27}) = 2\sqrt{27} \approx 10,39$.

G23c $\square$ $h(x) = (x+4)(p+4x-x^2) = px + 4x^2 - x^3 + 4p + 16x - 4x^2 = -x^3 + (16+p)x + 4p$.

$h(x) \equiv f(x) \Rightarrow -x^3 + (16+p)x + 4p \equiv -x^3 + 27x + 44$

Er moet dan gelden $16+p=27$ en tegelijkertijd $4p=44$

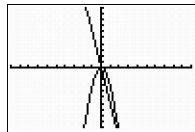
Dus er moet dan gelden $p=11$ en tegelijkertijd $p=11$. Dus het klopt voor $p=11$.

8 ²	64
Ans*3	192
Ans-16	176

G23d $\square$ $x_B = \sqrt{\frac{p+16}{3}} = 8$ (onder het $\sqrt{\quad}$ -teken moet dan 64 staan) $\Rightarrow \frac{p+16}{3} = 64 \Rightarrow p+16 = 192 \Rightarrow p = 176$.

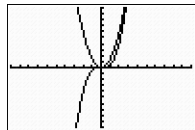
TI-84 7. Hellinggrafieken

1a Zie de plot hieronder. (nDeriv krijg je met MATH 8); $\square$ is de toets boven 7)

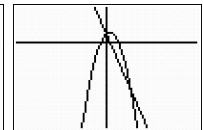

X	V1	V2
3	-27	18
2	-12	6
1	-3	2
0	0	0
-1	-3	-2
-2	-12	-6
-3	-27	-18

1b Zie de plot hieronder.

1c Zie de plot hieronder.

2a $\left(\frac{dy}{dx}\right)_{x=3} = nDeriv(x^2, x, 3) = 6$.

2b $\left(\frac{dy}{dx}\right)_{x=5} = nDeriv(-x^2 + 3x, x, 5) = -7$.

2c $\left(\frac{dy}{dx}\right)_{x=-3} = nDeriv(0.5x^3 + 3x^2 - 5x, x, -3) = -9,5$.